

Aan: de fracties van de Tweede Kamer

Houten, 9 februari 2018

Onderwerp: wetsvoorstel WMCZ (nr.34858)

Geachte fractie,

De Vaste Commissie van VWS heeft in een procedurevergadering besloten dat de fracties in de gelegenheid zijn vragen te stellen over bovengenoemd wetsvoorstel dat sinds 20 december jl. in uw Kamer aanhangig is.

Bijgaand treft u een uitgebreide reactie van KansPlus Belangennetwerk Verstandelijk Gehandicapten. Het is een complexe wet waar veel over te zeggen is vanuit het oogpunt van goede inspraak en medezeggenschap. Veel is nog onduidelijk en op enkele belangrijke punten willen wij graag de positie van de cliëntenraden versterken. In onze sector gaat het om mensen die veelal hun hele leven afhankelijk zijn van goede zorg door instellingen op goede locaties. Wat die zeer lange duur betreft is de VG-sector eigenlijk zo goed als geheel een uitzondering in de langdurige zorg. Goede inspraak en medezeggenschap is dan ook hard nodig op alle niveaus van een zorgorganisatie.

In zijn algemeenheid willen wij opmerken dat wij bij de beoordeling van het wetsontwerp ook gekeken hebben naar het in de Tweede Kamer besproken en nu geratificeerde VN-verdrag personen mensen met een handicap. In de preambule is aangegeven:

“overwegend dat personen met een handicap in de gelegenheid moeten worden gesteld actief betrokken te zijn bij de besluitvormingsprocessen over beleid en programma's, met inbegrip van degenen die hen direct betreffen”(van toepassing op alle artikelen van het Verdrag).

En in artikel 4, lid 3: "Bij de ontwikkeling en implementatie van wetgeving en beleid tot uitvoering van dit Verdrag en bij andere besluitvormingsprocessen betreffende aangelegenheden die betrekking hebben op personen met een handicap, plegen de Staten die Partij zijn nauw overleg met personen met een handicap, met inbegrip van kinderen met een handicap, en betrekken hen daar via hun representatieve organisaties actief bij".

Ziet u onze voorstellen mede tegen deze achtergrond en wij willen u vragen dit ook te doen bij uw afwegingen.

Hopelijk geeft de reactie u in dit stadium aanleiding tot het stellen van schriftelijke vragen.

Samengevat gaat het in onze reactie om het volgende:

- Inspraak: maak het nieuwe recht op directe inspraak duidelijker (par. 1.1 en 1.2), geef cliënten een uitdrukkelijke mogelijkheid initiatieven te nemen tot inspraak (1.3) en stem inspraak en medezeggenschap goed op elkaar af (par. 1.4).
- Het is logisch indien de verantwoordelijkheid voor de inrichting van de medezeggenschap meer in één lijn komt met de verantwoordelijkheid die de Ondernemingsraden in het kader van de WOR hebben gekregen voor de inrichting van de medezeggenschap (par. 2).
- Positief is dat cliëntenraden voortaan vroegtijdig bij de voorbereiding van een aantal belangrijke besluiten betrokken moeten worden. Wij pleiten er voor hetzelfde vast te leggen voor alle besluiten die instemmingsrecht vergen hetzelfde te doen, ook dat zijn belangrijke onderwerpen voor cliënten en vertegenwoordigers en het zal de besluitvorming net zo goed vergemakkelijken (par. 3.1).
- Terecht gaat de nieuwe wet niet alleen over cliëntenraden maar ook over rechten van cliënten, los van de rechten van cliëntenraden, zoals de directe inspraak. Bevorder dan ook dat cliënten- en familieverenigingen of -verbanden binnen de instelling in dialoog kunnen gaan met het management over de in par. 3.1. genoemde onderwerpen en de instemmingsonderwerpen. Het lijkt voldoende dit in de Memorie van Toelichting of het Memorie van Antwoord te zeggen (par. 3.2).
- De medezeggenschapsstructuur in onze sector dient te worden opgebouwd vanuit het dagelijkse leven van de cliënt. De medezeggenschapsstructuur dient daarom te beginnen bij de lokale cliëntenraden. Dit principe dreigt nu onderuit gehaald te worden (par. 4).
- Onduidelijk is wat er gebeurt indien een representatieve groep cliënten of vertegenwoordigers het bestuur verzoekt voor hun voorziening een lokale cliëntenraad in te stellen in het geval de andere bestaande medezeggenschapsregelingen dit niet meer toelaat. Een patstelling dreigt (par. 5).
- Wat betreft de regelgeving over de Centrale Cliëntenraden (CCR's): wij pleiten er voor vast te leggen dat het instellen van een CCR niet betekent dat kan worden afgezien van cliëntenraden op de lagere echelons. Helaas gebeurt dat nu al, wijzend naar nieuwe wetgeving (par. 6).
- Wij pleiten er voor ergens vast te leggen dat de zorgaanbieder niet alleen de cliëntenraden dient te informeren over belangrijke ontwikkelingen, maar even goed de cliënten en vertegenwoordigers zelf (par. 7).
- Belangrijk is dat de bewindslieden wettelijk in staat zijn in te grijpen indien de cliëntenorganisaties en aanbieders het niet lukt zelf regelingen te treffen met betrekking tot voorzieningen en financiële middelen voor cliëntenraden (par. 8.1).

- Het afspreken van een budget voor een cliëntenraad mag niet betekenen dat - indien tegen het einde van het jaar het budget op is - geen externe adviseur (anders dan voor rechtsgedingen) meer mag worden ingehuurd over een specialistisch onderwerp waar de cliëntenraad geen eigen expertise in heeft en waarover advies uitgebracht dient te worden (par. 8.2).
- Het is belangrijk dat een cliëntenraad duidelijk zelf kan bepalen door wie hij zich op onafhankelijke wijze wil laten ondersteunen (par. 9).
- Wij pleiten er voor dat de cliëntenraad in de langdurige zorg instemmingsrecht krijgt bij de aanstelling van personen die leiding geven aan een onderdeel van de instelling waar 24-uurszorg wordt verleend (par. 10.1).
- De formulering “algemeen beleid ter zake van kwaliteit, veiligheid en hygiëne” in de instemmingrechten is onhelder (par. 10.2).
- Cliëntenraden dienen adviesrecht te krijgen ten aanzien van de profielen van de leden van de Raad van Toezicht (par. 11).
- Stel de Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden (LCvV) verplicht in plaats van de mogelijkheid dat iedere instelling een eigen commissie kan instellen (par. 12).

Onze Koepelorganisatie - Ieder(in) Netwerk voor mensen met een beperking en chronische ziekte – heeft ons laten weten onze reactie te ondersteunen.

Uiteraard zijn wij graag bereid onze reactie aan u toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Dickie van de Kaa,
directeur KansPlus

Bijlage: Reactie KansPlus wetsvoorstel WMCZ